

संपादकीय

ड्युरेबल ऑप्टिमिस्ट

अर्थविकसित देशात जेथे विकास ही संकल्पना जात वा धर्माच्चया नजरेतून पाहिली जाण्याचा धोका असतो, तेथे पर्यावरणावादी असणे सोपे नाही. माथव गाडगील यांच्यासारख्या झुतापीहीन मार्टडफ व्यक्तीची महती सद्या: स्थितीत एका वावळ्यात विशद करता येईल. झुळुर्बन नक्षल न ठरवला गेलेला पर्यावरणावादीफुल या एका विधानात गाडगील यांच्या कार्याचे तसेच व्यक्तिमत्त्वाचे महत्त्व अधोरैखित होते. भारतासारख्या अर्थविकसित देशात जेथे विकास ही संकल्पनादेखील जात वा धर्माच्चया किंवा उजवे की डावे या नजरेतून पाहिली जाण्याचा धोका असतो, त्या देशात पर्यावरणावादी असणे सोपे नाही. गाडगील यांचे दुर्मिळ वैशिष्ट्य असे की त्यांना झुउजवेही मानतात आणि झुडाव्यांफुल्या प्रकाशनांतूनही त्याचे लिखाण नियमितपणे प्रसिद्ध होत असते. असे दोन्ही बाजूस आदरणीय असणे कमालीचे अवघड. तथापि या उभय-पंथी आदरास पात्र ठरावे म्हणून कोणत्याही युक्त्या, बोटचेपेणा गाडगील यांनी कधी केला नाही. हे अधिक दर्लभ. अशा या माथव गाडगील यांस संयुक्त राष्ट्रांच्या पर्यावरणविषयक विभागाने झुँचेम्पियन्स ऑफ द अर्थेंफ या पुरस्काराने सन्मानित केले आहे. त्यासाठी गाडगील यांचे मनःपूर्वक अभिनंदन. मराठी जनांसाठी हा आनंद अधिक मोठा असेल. त्यासाठील कारण गाडगील

यांचे मराठी असणे हेच नाही. आंतरराष्ट्रीय ख्याती मिळवलेले तसे बरेच मराठी आपल्या आसपास सहज दिसतात. अशांच्या यशात झळोकसत्ताफ कधीही झळमराठी, मराठीफ करत नाचत नाही. गाडगील यांचा अपवाद. याचे कारण आंतरराष्ट्रीय पातळीवर ख्यातीकीत होऊनही गाडगील अत्यंत सुलभ, रसाळ, ओघवत्या मराठीत लिहितात. झळोकसत्ताफव्येही ते नियमित लेखक. त्यामुळे या अनोख्या गौरवावत सहभागी होतानाच त्यांच्या मोठेणाचे मर्म उलगडून सांगणे हे कर्तव्य ठरते. केवळ महाराष्ट्राचेच नव्हे तर देशाचेही आर्थिक धोरणाचे दिशादर्शक धनंजयराव गाडगील हे माधवरावांचे वडील. त्यांच्या ह्यातीतच त्यांना पर्यावरण प्रेमाची दीक्षा मिळाली. वडिलांच्या समवेत एका वीज प्रकल्पस्थळी भेट देत असत तेथे होणारी जंगलतोड पाहून धनंजयरावांनी आपल्या लेकाच्या मनात झळविकासाची किंमतफही कल्पना पहिल्यांदा रुजवली. आपल्यासारख्या देशास वीज प्रकल्प तर हवाच, पण इतक्या अमानुष जंगलतोडीची किंमत आपण मोजावी काय, हा त्यांचा प्रश्न होता. भारताची पर्यावरण चर्चा आजतागायत याच प्रश्नाभोवती फिरताना दिसते. प्रकल्पाची नावे तेवढी बदलतात. कधी त्यात नाणार रिफायनरी येते, मग ती बारसूला जाते, जैतापूरचा महाकाय अणुवीज प्रकल्प येतो, नर्मदा सरोवर, उत्तराखण्डातील चार धाम महाराघ प्रकल्प, अस्थिर हिमालयाच्या अंगावर उभे राहणारे जलविद्युत प्रकल्प इत्यादी. यातील कोणत्याही प्रकल्पाच्या उभारणी विचारात पर्यावरण हा मुद्दा नसते. असलाच तर तोंडेखला. त्यात पुन्हा आपली विकासाची भूक दुहेरी. एक देश म्हणून विकास प्रकल्पांकडे आपण पाहाऱा आणि त्याचवेळी आपले अनेक राजकारणी या बड्या प्रकल्प उभारणीच्या निमित्ताने आपली घरे भरणार. हे परस्पर संबंध इतके गुंतागुंतीचे आहेत की या राजकारण्यांच्या हितसंबंधांस विरोध म्हणजे दशाच्या हितास आडकाठी असे म्हणण्यार्थीत आपली मजल गेलेली आहे. या असल्या बतावण्यांवर विश्वास ठेवणाऱ्यांची संख्याही वाढती आहे हे अधिक विशेष. खेरे तर आपल्याकडे जे सुरु आहे तो विकासवाद अजिबात नाही. तो आहे झळकंत्राटारवादफ म्हणजे त्यांच्या सोयीसाठी सरकारी कामे काढणे. अशा परिस्थितीत गाडगील यांच्यासारख्यांसमोर अधिकच अडचणी निर्माण होतात. पण त्यांचे मोठेपण हे की त्यांनी या असल्यांच्या विरोधास कधीही मोजले नाही. झृपथिंश घाट बचाव मोहीमम हे त्याचे जिवंत आणि जाजवल्य उदाहरण. हा पश्चिम घाट पर्यावरणदृश्या नाजूक आहे आणि त्यातील जैवविविधताही अपार आहे. सबव येथे विकासाचा विचार जपून व्हायला हवा, इतकेच त्यांचे सांगणे. पण ते शास्त्रकाट्याच्या कसटीवर तर्कशुद्धीरित्या नमूद करता यावे यासाठी गाडगील यांनी हा संपूर्ण परिसर पायाखाली घातला. एकदा नव्हे अनेकदा. यातील प्रत्येक पर्यावरणीय घटकाची नोंद केली. वास्तविक गाडगील यांस या अहवाल निर्मितीची जबाबदारी दिली होती केंद्रीय पर्यावरण खात्याने. अहवाल आला २०११ साली. पण कोणत्याही चांगल्या अहवालाची गत जशी होते तसेच या अहवालाचेही झाले. त्यानंतर केरळ ते अलिबाग या पटूत्यात दरड खचण्याच्या एकापेक्षा एक गंभीर घटना घडल्या, शब्दशः हजारोंचे प्राण गेले आणि मग अनेकांना या अहवालाची आठवण झाली. रत्नागिरी जिल्हातील आधी नाणार आणि नंतर बारसू येथे तेल शुद्धीकरण कारखाना काढण्यासंदर्भात जेव्हा वाद-विवाद सुरु झाले तेव्हाही या अहवालाचा संदर्भ आला. या संदर्भात युक्तिवाद करताना त्यांनी शासनाची लबाडी ज्या अभ्यासू पद्धतीने उधडकीस आणली तो अन्य पर्यावरणवादांसाठी धडा आहे. राज्य शासनाने १९९५ साली उद्योग आणि त्यांस सुरोग्य स्थान निश्चित करता यावे यासाठी झळोनिंग आराखडाफतयार केलेला आहे. गाडगील यांस हे माहीत असल्याने त्यांनी या विषयावर भूमिका घेण्याआधी सरकारकडे हा आराखडा मागितला. सरकारने टाळाटाळ केली. असा काही आराखडाच नाही येथपासून तो गहाल झाला असे विविध बचाव सरकारने केले.

जारतीत जारत विकास कामे करणारी पंचायत समिती म्हणुन गेवराई पं.स.ची ओळख घावी; पंचायत समितीच्या आटावा बैठकीने आ. पंडित पाच्या कामकाजाचा रुभारंभ

गेवराई प्रतिनिधी
विधानसभेची निवडणुक संपली, राजकारण संपले आता विकास कामात राजकारण नको. सर्वसामान्यांची आर्थिक पिळवणुक नको, गरजवंत लोकांची कामे निट करा, प्रशासक काळातील मअधिकारी राजफ मधील अनागोदी आता संपली पाहिजे. प्रलंबित कामे तात्काळ पुर्ण करा अशा सुचना आ. विजयसिंह पंडित यांनी करून जास्तित जास्त विकासकामे करणारी पंचायत समिती म्हणुन गेवराई पंचायत समितीची ओळख व्हावी अशी अपेक्षा त्यांनी व्यक्त केली. गेवराई पंचायत समितीच्या कामकाजाचा आढावा घेताना ते बोलत होते. यावेळी माजी आमदार अमरसिंह पंडित यांच्यासह तहसिलदार, गटविकास अधिकारी, कर्मचारी, सरपंच, उपसरपंच व इतर मोठ्या संख्येने उपस्थित होते. उपस्थितांनी मांडलेल्या तक्रारीचे त्याच ठिकाणी निराकरण केल्यामुळे

आ. विजयसिंह पंडित यांच्या भुमिकेचे
तालुक्यातील सरपंच व इतरांनी
स्वागत केले. गेवराई विधानसभा
मतदार संघाचे आ. विजयसिंह

पंडित यांनी गुरुवार दि. १२
डिसेंबर रोजी सकाळी ११ वा. र.भ.
अट्टल महाविद्यालयाच्या गोदावरी
सभागृहात गेवराई पंचायत समितीच्या

अठाव्या वर्षातील विश्वविजेता

भारताचा डोमामाराजू गुकेश नवा बुद्धिबळ जगजेता ठरला. सिंगापूर येथे गुरुवारी फिझे जागातिक बुद्धिबळ अंजिक्यपद स्पर्धेत १४व्या आणि अंतिम डावात गतविजेता चीनच्या डिंग लिरेनला चेकमेट देत त्याने जेतेपदाला गवर्नमी घातली. त्यानंतर संपूर्ण भारतात अनोख्या जल्होबाला सुरुवात झाली. स्पर्धेच्या १३८ वर्षांच्या इतिहासात १८ वर्षांयुक्ते हा जगातील सर्वात तरुण विजेता ठरला. याबाबत त्याने माजी विजेता, महान खेळाडू रशियाचे गंगी कास्पारोह्य यांना मागे टाकले. आपले महान खेळाडू आणि माजी विश्वविजेता विश्वानाथन आनंद याच्यानंतर वर्ल्ड चॉम्पियन बनलेला गुकेश हा भारताचा केवळ दुसरा बुद्धिबळपूर्व आहे. गुकेश हा पाच वेळा विश्वविजेता आनंद यांचा शिष्य आहे. आनंद यांच्या वेस्टट्रिज आनंद बुद्धिबळ अँकडमीमध्ये प्रशिक्षण घेतो. आनंद यांनी २०००मध्ये पहिल्यांदा भारतात जगजेतेपदाची ट्रॉफी आणली. त्यानंतर २००७ ते २०१३ या कालावधीत चार असे एकूण विक्रमी वेळा जगजेतेपदावर नाव कोरले. त्यानंतर तब्बल १३ वर्षांनी त्यांच्या शिष्यांने ही अनोखी कामगिरी साकारली. जागातिक बुद्धिबळ अंजिक्यपद स्पर्धेच्या इतिहासात विश्वविजेती ठरलेली आनंदुकेश ही जगभरातील पहिली जोडी आहे. कुठल्याही खेळात जगजेतेपद मिळवणे सोपे नसरत. फिरे जागातिक बुद्धिबळ अंजिक्यपद स्पर्धेच्या त्याला अपवाद नाही. यंदा सिंगापूरमध्ये १७ दिवस राखलेल्या जागातिक स्पर्धेत डिंग आणि गुकेश याच्यात चुरुचीची लढत झाली. गतविजेता लिरेन जेतेपद राखण्यासाठी उत्सुक होता. या वर्षाच्या सुरुवातीला झालेली चॅलेंजर्स स्पर्धा

जिंकून गुकेशने प्रबल दावेदारी पेश केली. यंदाच्या स्पर्धेत १४ पैकी घार डाव निकाली ठरले, तर दहाव बाव बरोबरीत (झूँ) झाले. डिंग लिरेनने पहिला डाव ४२व्या चालीमध्ये जिंकताना आश्वासक सुरुवात केली. दुसऱ्या डावात पिछाडीवरून गुकेशने स्तंत्राल सावरल. हा डाव बरोबरीत सुटला. त्यानंतर गुकेशने तिसन्या डावात ३७व्या चालीमध्ये विजय मिळवून जबरदस्त पुनरागमन केले. तोडीसोठ खेळाचे प्रदर्शन झाल्याने चौथा ते दहा असे सलग सात डाव बरोबरीत सुटले. ११व्या डावात पांढऱ्या मोहान्यांनी खेळताना गुकेशने प्रतिस्पर्ध्याला कोंडीत पकडत २९व्या चालीमध्ये मात दिली. मात्र, पुढच्याच्या डावात डिंगने पलटवार करताना विजय मिळवूला. १३व्या डावात दोघांनीही सावध पवित्री घेटला. तेव्हा लिरेन आणि गुकेशच्या खात्यात प्रत्येकी ६.५ गुण होते. त्यामुळे १४व्या आणि अंतिम डावाकडे अवघ्या जगाचे लक्ष लागून राहिले होते. निणायक डावात

गुकेशने काळ्या सागट्या सह खळूनही बाजी मारली. हा डाव बरोबरीकडे झुकणार असे वाटत होते; परंतु ५५व्या चालीत लिरेनने मोठी चूक केली. ज्याचा फायदा उठवत गुकेशने ७.५-६.५ अशा फरकने पाहिल्या-वाहिल्या जगज्ञेतपदार शिकमोर्तव केले. गुकेशच्या जागतिक यशात रंद्रें आणि दिशनिंग प्रशिक्षक पैंडी अपटन यांचा मोठा वाटा आहे. अपटन यांच्याच मार्गदर्शनाखाली भारताच्या किंकेट असधारा २०११ वनडे विश्वव्यापक आणि २०२४ पॅरिस आॅलिम्पिकमध्ये हॉकीमध्ये कास्यपदाची कमाई केली होती. गुकेशसारख्या युवा खेळाडूना मदत करत पैंडी अपटन यांनी पुढी एकदा आपले वेगळेपण सिद्ध केले. जागतिक अंजिक्यपद स्पर्धेत खेळणे प्रत्येक बुद्धिबलपूर्णाठी खडतर मानले जाते. अनेकदा हा सामना फक्त तुम्ही शिकलेल्या चालीचा नाही, तर मानसिकतेचाही होतो. मॅग्नस कार्लसनसारखा विख्यात बुद्धिबलपूर्णी आपली पहिली जागतिक अंजिक्यपद स्पर्धा खेळत असताना थोडासा विचलीत झाला होता. डिंग लिरेनना आव्हान देत असताना विजेतपदासाठीच्या लढतीत गुकेशला सुरुवातीलाच दोन धळे बसले. पाहिल्याच सामन्यात झालेला पराभव आणि त्यानंतरच्या सामन्यात विजय शक्य असतानाही झालेला पराभव गुकेशाठी धक्कादायक होता; परंतु यानंतर गुकेशने जो खेळ केला तो निवळ अविश्वसनीय होता. तुम्हाला एखाद्या परीक्षेत चांगली कामगिरी करायची असेल तर संपूर्ण पुस्तकाचा तुम्हाला चांगल्या पद्धतीने अभ्यास करावा लागतो. तेव्हाच तुम्ही परीक्षेत आत्मविश्वासाने जाऊ शकता. केवळ आशेच्या जोरावर तुम्ही परीक्षा देऊ शकत नाही. स्पृहेंद्रस्यान किंती वेळ झोपायचे, पिछाडीवर किंवा दवावाचाली स्वतःला कसं सावरायचे तसेच प्रत्येक क्षणांचा कसा सामना करायचा याचा अभ्यास करून गुकेश अंतिम सामन्यात उत्तराला होता. त्यामुळे पाहिल्याच प्रयत्नात त्याने जगज्ञेतपदावर नाव कारोल, हे अपटन यांनी गुकेशच्या मेहनीतीवर केलेले खूप काही सांगून जाते. प्रत्येक खेळाडूने त्याप्रामाणे स्वतःला घडावायला हवे. मूळ्याचा चंद्रझिंगा असलेलच्या गुकेशचे आई-वडील उच्चशिक्षित आहेत. त्याची आई मायक्रोबायोलॉजिस्ट आणि वडील डॉक्टर आहेत. मात्र, गुकेशला त्याच्या आई-वडिलांच्या क्षेत्रापेक्षा बुद्धिबलमध्ये अधिक रुची होती. सातव्या वर्षी बुद्धिबल खेळायला सुरुवात कराण्या गुकेशने केवळ ११ वर्षांच्या कालावधीत वर्ल्ड चॉम्पियन बनून भारताचे नाव उछवल केले आहे. अत्यल्य काळात मिळवलेले यश त्याची मेहनत, एकाग्रता आणि बुद्धिमत्ता दर्शवते. जेतपद पटकावल्यानंतर गुकेश भावुक झाला. त्याला आनंदाश्रू अनावर झाले. स्पर्धा संपल्यानंतर पत्रकार परिशिदत पुढी बुद्धिबलाचा पट जसा मांडतो तसा मांडला आणि त्याला नमस्कार केला. ही आपली संस्कृती आहे. परंपरा आहे. ती त्याने परदेशातही जपली. गुकेश नाही जगज्ञेतपदामुळे युवा पिढीसाठी एक प्रेरणास्रोत बनला आहे. आपल्याकडे अठारावं वरीस धोक्याचे मानले जाते. कारण मुले सज्जान होतात. या वयात बिघडप्याचा धोका अधिक असतो. मात्र, अठारवे वर्ष हे विश्वविक्रमाचे असतो, हे डोम्माराजू गुकेशने दाखवून दिल

२९ डिसेंबर : मानसिक स्थैर्याचा दिवस आणि उन्नती घडवणारा मार्ग!

२१ डिसेंबर हा जागतिक ध्यान दिवस म्हणून साजरा करण्याचा प्रस्ताव संयुक्त राष्ट्र महासभेने एकमताने मंजूर केलाआहे. हा निर्णय २०२३ मध्ये लिंक्स टीन या देशाने सादर केला होता, त्याला भारतासह अनेक देशांनी पाठिंबा दिला. हा दिवस जागतिक पातळीवर मानसिक शांती, अंतर्मुखता आणि आंतरराष्ट्रीय शांततेसाठी महत्वाचा ठरतो. लिंक्स टीने हा प्रस्ताव मांडताना माणसाच्या मानसिक आणि अध्यात्मिक आरोग्याचा विचार केला होता. झपाटाने बदलणाऱ्या जगात मानसिक आरोग्य समस्यांना सामोरे जाण्यासाठी ध्यानी एक प्रभावी साधन ठरते. या दिनानिमित्त जगभर ध्यानाच्या माध्यमातून सकारात्मक ऊर्जा आणि शांततेचा प्रचार करणे हे उद्दिष्ट आहे. भारत, ध्यान परंपरेचा जागतिक अग्रणी देश, यासाठी महत्वपूर्ण भूमिका बजावतो. ध्यान आणि योग ही भारताची पुरातन संस्कृती आहे. आणि ध्यानाच्या जागतिक प्रसारासाठी भारताने नेहमी पुढाकार घेतला आहे. त्यामुळे भारताने ह्या प्रस्तावास जोरदार पाठिंबा दिला. ध्यान हे मानसिक व शारीरिक आरोग्यासाठी एक प्रभावी साधन आहे. ध्यानामुळे मन शांती लाभते तणाव कमी होतो. आणि मानसिक स्वास्थ्य सुधारण्यास मदत होते आजच्या धावपळीच्या जीवनशैलीत मानसिक तणाव सामान्य झाला आहे. ध्यानामुळे मन स्थिर होते आणि तणाव निर्माण करणाऱ्या

विचारापासून भुक्तता भिळत. ध्यान करताना शरीरात कोर्टी सोल या तणाव संबंधित हार्मोनचे प्रमाण कमी होते. त्यामुळे मन शांत राहते. ध्यानामुळे मनातील नकारात्मक भावना कमी होतात व्यक्ती स्वतः च्या भावना अधिक चांगल्या प्रकारे समजू शकतो. आणि त्यावर नियंत्रण ठेवू शकतो. हे नैराश्य, चिडचिड, राग यासारख्या भावना व्यवस्थित करण्यात मदत करते. नियमित ध्यानामुळे मेंदूच्ये कार्यक्षमता सुधारते आणि मेंदूच्या प्रात्य क्षेत्रामध्ये रक्तभिसरण वाढते, त्यामुळे स्मरणशक्ती आणि एकाग्रता सुधारते. विद्यार्थ्यांसाठी आणि बौद्धिक काम करणाऱ्या व्यक्तीसाठी ध्यान खूप फायदेशीर आहे. ध्यान मुळे झोपेसाठी उपयुक्त असलेल्या मेंदूतील तंत्रज्ञानाला चालना मिळते. ध्यान केल्याने मन शांत होते आणि झोपेत सुधारणा होते. तर व्यक्तीला स्वतःच्या विचारांचे आणि भावनांची जाणीव होते. ध्यानामुळे मेंदूतील पेशींच्या वाढीला चालना मिळते, त्यामुळे स्मृतिप्रंश आणि इतर मानसिक विकारांचे प्रमाण कमी होते. वयस्कर व्यक्तीमध्ये ध्यानामुळे दीर्घकालीन मानसिक आरोग्य टिकून राहते. ध्यान करताना मन स्थिर होते. आणि विचारांचा गोंधळ कमी होतो. यामुळे मानसिक शांततेचा अनुभव मिळतो आणि सकारात्मकता वाढते. रोज काही मिनिट ध्यान केल्याने एक नवीन ऊर्जा आणि प्रेरणा मिळते. ध्यान हा मानसिक आरोग्यासाठी प्रभावी

यत्पाय जाहनवीनमत व्यानुमा
व्यक्तिमध्ये सकारात्मक बदल
घडतो.मानसिक क्षमता सुधारते आणि
जीवन अधिक आनंदी बनते. ध्यानाच
सराव केल्याने संपूर्ण जीवनशैलीतीव
सुधारणा होऊ शकते. ध्यान हंगामे
प्राचीन काळापासून आणि शारीरिक
शांततेसाठी वापरली जाणारी प्रभावी
पद्धत आहे. २१ डिसेंबरला एक विशेष
स्थान आहे कारण हा दिवस विट
सो लेट्स किंवा उत्तर गोलार्धातील
सर्वात लहान दिवस म्हणून ओळखला
जातो. या दिवशी सूर्याचा प्रकाश
कमीत कमी वेळासाठी असतो, परंतु
या अंधुकतेतही निसर्गामध्ये एव्हा
विलक्षण ऊर्जा असते.२१ डिसेंबरला
सूर्य दक्षिण गोलार्धात सर्वात जास्त
झुकतो यानंतर सूर्य उत्तरेकडे वाटचाल
करतो. त्याला उत्तरायण म्हणतात. या
दिवसाच्या लांबलेल्या रात्री ध्यानासाठी
अनुकूल मानल्या जातात,कारण शांत
वातावरणात आणि निसर्गाची स्थिरता
विचार आणि ध्यानाला पोषक ठरते.या
दिवशी खगोलशास्त्रानुसार ऊर्जेचा प्रवाह
बदलतो.जो साधेपणासाठी उपयुक्त
ठरतो.उत्तरायण सुरु होण्यापूर्वीचा
काळ संकल्प आणि साधण्यासाठी
अत्यंत पवित्र मानला जातो २१
डिसेंबरला चक्र उघडण्यासाठी विशेषता
मुळाधार चक्र आणि आज्ञाचक्र अधिव
सक्रिय होतात.योगाच्या दृष्टीने,हा
दिवस सौर आणि चंद्र ऊर्जा मध्ये
संतुलन साधतो, ज्यामुळे साधन
सुलभ होते. कमी प्रकाश आणि

डड हवामानामुळे प्राणाचाम प्रमाणाचा होतोआणि मन ध्यानासाठी अधिक स्थिर होते.ध्यान केल्यावर मेंदूमध्ये अल्फाफेल सक्रिय होतात.ज्यामुळे तणाव कमी होतो आणि एकाग्रता वाढते. विंटर सेल्स लिट्सचा काळ शरीराच्या नैसर्गिक जैविक घडगाळाशी जुळतो.ज्यामुळे ध्यान धरणेचा प्रभाव चांगला पडतो. निसर्गातील या स्थिरत त ध्यान करताना मनाची कलह कमी होते. आत्मिक उन्नतीसाठी आदर्श वेळ ठरतो. २१ डिसेंबर हा दिवस ध्यानासाठी निवडण्यामागे खगोलशास्त्र,निसर्ग शास्त्र, युवकशास्त्र आणि अध्यात्मिक तत्त्वज्ञान यांचा एकत्रित प्रभाव आहे. साधनेसाठी ही वेळ सर्वोत्तम मानली गेली आहे. कारण ती निसर्गातील स्थिरता ऊर्जे चा बदल आणि मानसिक शांततेचा उत्तम संयोग दर्शवते.ध्यानाच्या या दिवशी मिळणारे अनुभव मन शरीर आणि आत्म्याच्या संतुलनासाठी अत्यंत उपयुक्त ठरतात. जागतिक ध्यान दिवस ही केवळ एका दिवशी साजरी होणारी घटना नसून ही चळवळ लोकांच्या आयुष्यात कायमस्वरूपी सकारात्मक बदल घडवण्यासाठी आहे.ज्यामुळे मानसिक आरोग्याला चालना मिळते. आंतरराष्ट्रीय शांतता रुंदीगत होईल. आणि मानव जातीसाठी एक नवीन आशेचा किरण ठरेल.ध्यान केवळ मानसिक शांती नाही,तर व्यक्तिमत्व आणि उन्नती घडवणारा मार्ग आहे.

पंडित यांच्या भुमिकेचे सर्वत्र स्वाक्षर करण्यात आले. यावेळी बोलतांना माजी आमदार अमरसिंह पंडित म्हणाले की, येणारा काळ वादात उपस्थित करण्यापेक्षा सार्वाधिक विकास ठरावा करणारा असावा यासाठी आवश्यक सर्वजन समन्वयाने प्रयत्न वाचावा सामान्य लोकांसाठी अधिकारी कर्मचारी यांनी पुर्ण वेळ कार्यालयात उपस्थित रहाऱ्यांनी आवश्यक असावा आजवर लागलेल्या चुकीच्या पदावावाचे बंद करा, तक्रारीसाठी कागद करण्याची वेळी आमच्यावर ३ नका असा इशारा देवुन त्यांनी सोमवारी आपण पंचायत समिती येथे जनतेच्या कामासाठी उपलब्ध असणार असल्याचे सांगित त्यांनी मुद्देनिहाय कामकाजा बाबत अभ्यासपुर्ण मार्गदर्शन केले. विजयसिंह पंडित यांनी बैठकीत सुरुवात करतांना लोकांनी स्व.गोपीनाथराव मुंडे यांना अभिवादन केले. बैठकीत बोलतांना त्यांनी

सांगितले की, लोकांची कामे करतांना गट-तट, पक्षसंघटना पाहू नका, नियमात असेल ते काम प्राधान्याने करा, कोणाचीही आडवणुक करु नका प्रत्येक लाभार्थ्याला न्याय मिळाला पाहिजे. गायगोठे, घरकुल, विहीरी, रेशीम आणि मोहगणीची लागवड अशा वैयक्तीक लाभांच्या योजनेतील लाभार्थ्यांची आर्थिक पिळवणुक खपवुन घेणार नाही हे सांगतांना प्रलंबित कामे पुरुण झाल्याशिवाय नविन कामे मंजुर करु नयेत अशी सुचना त्यांनी यावेळी केली. मधल्या काळात लोकप्रतिनिधिंचे पंचायत समितीकडे दुर्लक्ष झाले असेल मात्र मी स्वतः आता लक्ष घालणार असल्यामुळे कर्तव्यात कसुर करणार्थाची आपण गैये करणार नाहीत असेही त्यांनी सांगितले. पंचायत समितीच्या कामकाजात सुसूत्रता यावी यासाठी आजची बैठक असल्याचे त्यांनी शेवटी सांगितले.

